

Lakialoite LA 6/2016 vp

Antti Kaikkonen kesk ym.

Lakialoite laiksi alkoholilain 58 §:n 3 momentin kumoamisesta

Eduskunnalle

PERUSTELUT

Opetus- ja kulttuuriministeriö teetti vuoden 2015 lopulla valmistuneen kartoituksen kulttuuritapahtumien järjestämiseen liittyvästä sääntelystä ja byrokratian purkamisen tarpeista. Kartoituksessa nousi esiin esimerkiksi tarve keventää alkoholin anniskelua ja nauttimista koskevaa sääntelyä, jonka kulttuuritoimijat kokevat raskaaksi ja kuormittavaksi. Monet kulttuuritoimijat peräänkuuluttivat vapaampaa alkoholipolitiikkaa ja epätarkoituksenmukaisen sääntelyn purkamista ja kokivat monimutkaisen alkoholilainsäädännön vaikeuttavan huomattavasti kulttuuritapahtumien järjestämistä.

Yleisötapahtumissa ei Suomessa saa nauttia omia alkoholijuomia edes silloin, kun järjestäjä ja poliisi sen sallisivat. Ennen vuotta 2013 alkoholi-, kokoontumis- ja järjestyslakia tulkittiin alueellisesti vaihtelevasti siten, että toisilla alueilla painotettiin alkoholilakia, toisilla järjestyslakia eivätkä yleisötapahtumien säännöt omista juomista olleet yhteneväiset. Valviran huomautuksen jälkeen alkoholilain soveltaminen yhtenäistettiin koko maassa noudattamaan alkoholilain 58 §:n 3 momentin nauttimiskieltoa. Eräät piknik-henkiset kesäfestivaalit pakotettiin siten muuttamaan hyvin toimineita käytäntöjään ja esimerkiksi rajaamaan entistä isomman osan festivaali-alueesta anniskelukäyttöön, vaikka alkoholista johtuvia järjestyshäiriöitä ei näissä tapahtumissa juurikaan edes ollut. Perinteisesti nämä festivaalit, kuten Pori Jazz ja Järvenpään Puistoblues, ovat kuuluneet Suomen kymmenen kokonaiskävijämäärältään suurimman festivaalin joukkoon. Uuden toimintamallin takia festivaalista riippuen yleisökato on ollut mittava, jopa toimintaa uhkaava. On ollut myös merkkejä siitä, että humalahakuisuus on näillä festivaaleilla jopa kasvanut alkoholin siirryttyä anniskelualueille pois arkipäiväisemmästä ja yhteisöllisemmästä piknik-juomisesta.

Voimassa olevan alkoholilain 58 § on ollut samassa hengessä voimassa väkijuomalaista lähtien vuodelta 1932. Aika ja henki ovat muuttuneet 80 vuodessa merkittävästi, mutta alkoholinnauttimiskielto julkisissa tilaisuuksissa on pysynyt voimassa. Nauttimiskiellon takia Suomessa ei ole mahdollista järjestää yleisötilaisuuksia, joissa yleisö saisi halutessaan tuoda mukanaan omia eväitä ja juomia esimerkiksi piknik-hengessä.

Sosiaali- ja terveysministeriön alkoholilain arviomuistiossa vuodelta 2013 esitetään, että nykyisen alkoholilain nauttimiskielto siirrettäisiin kokoontumislakiin. Asiantuntijalausunnat ovat mediassa tukeneet sitä, että yleisötapahtumien alkoholinnauttimiskielto poistettaisiin kokonaan ja päätös omien juomien sallimisesta jätettäisiin järjestäjälle sekä poliisille. Kokoontumislain

Lakialoite LA 6/2016 vp

23 §:ssä säädetään, että järjestäjällä ja poliisilla on oikeus kieltää päihdyttävien aineiden hallussapito yleisessä kokouksessa tai yleisötilaisuudessa. Järjestyslain 4 §:ssä puolestaan sallitaan päihdyttävän aineen nauttiminen puistossa tai muulla siihen verrattavalla yleisellä paikalla siten, että nauttiminen sekä siihen liittyvä oleskelu ja käyttäytyminen eivät estä tai kohtuuttomasti vaikeuta muiden oikeutta käyttää paikkaa varsinaiseen tarkoitukseensa. Näiltä osin kokoontumis- ja järjestyslaki ovat tarkoituksenmukaisia ja riittäviä määrittämään alkoholijuomien nauttimisen rajoituksia yleisötilaisuuksissa. Silloin kun alkoholijuomien nauttimisesta ei poliisin näkemyksen mukaan koidu muille läsnäolijoille haittaa, tulisi järjestäjän halutessaan voida sallia yleisöomien juomien nauttiminen myös julkisessa tilaisuudessa.

Suomalainen alkoholikulttuuri on muuttumassa: nuoret juovat vähemmän ja aikuiset sivistyneemmin. Kulttuuritapahtumiin tullaan nauttimaan vapaa-ajasta ja kulttuurista, ei humalahakuisesta juhlimisesta. Oman viinin salliminen nautittavaksi viltin ääressä eväiden lomassa lisää yleisön viihtyvyyttä ja kannustaa suomalaisia sivistyneempään alkoholikulttuuriin. Siksi Suomessa tulisi vapauttaa alkoholilainsäädäntöä tältä osin ja helpottaa kulttuuritoimijoiden ja elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä vähentämällä tarpeetonta sääntelyä ja purkamalla vanhentuneita normeja. Tapahtumien järjestäjillä sekä paikallisella poliisilla on paras tuntemus tilaisuuden järjestystekijöistä, jolloin he ovat myös parhaita arvioimaan alkoholijuomien sopivuuden tapahtuman luonteeseen. Tältä osin lain tulisi siis olla ennemmin mahdollistava kuin mahdollisuuksia kategorisesti rajaava.

Suomalaisten festivaalien lipunmyyntimäärät ja ilmaistapahtumien kävijämäärät ovat jo vuosia kasvaneet hurjasti. Festivaalit ovat samalla sekä valtava yhteisöllinen voimavara että merkittävä kulttuurillinen ja taloudellinen piristysruiske monelle paikkakunnalle. Kumoamalla vanhentunut yleisötapahtumien alkoholinnauttimiskielto parannetaan uusien ja vanhojen kulttuuritoimijoiden omaehtoisia toimintaedellytyksiä ja kannustetaan paikallisia toimijoita oman alueensa kulttuurin kehittämiseen yhdessä viranomaisten kanssa. Samalla luodaan alkoholikulttuuria, joka pyörii yhdessä olemisen ja sivistyneen kulttuurista nauttimisen ympärillä, ei päihtymisen tai humalahakuisuuden ympärillä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

alkoholilain 58 §:n 3 momentin kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan alkoholilain (1143/1994) 58 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 642/2009.

Lakialoite LA 6/2016 vp

2 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 2016.

Helsingissä 18.2.2016

Antti Kaikkonen kesk
Jari Myllykoski vas
Juho Eerola ps
Maarit Feldt-Ranta sd
Ville Tavio ps
Mikko Kärnä kesk
Jaana Pelkonen kok
Anne Kalmari kesk
Jaana Laitinen-Pesola kok
Arto Pirttilahti kesk
Mikko Savola kesk
Veera Ruoho ps
Stefan Wallin r
Petri Honkonen kesk
Hanna Kosonen kesk
Harry Wallin sd
Ilkka Kantola sd
Outi Mäkelä kok
Olli-Poika Parviainen vihr
Antero Vartia vihr
Mika Raatikainen ps
Tiina Elovaara ps
Silvia Modig vas